

Erdei Anna, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettesének köszöntőbeszéde

Elhangzott 2021. november 19-én, a Magyar Tudomány Napja Erdélyben 20. fórumának megnyitóján

„Növény- és ásványvilág, állatok, égitestek, a szüntelen fejlődés át- meg átalakulás példáját mutatják. Az embernek is ez a rendeltetése. Nem elég, hogy a természettől dúsan van állítva, neki magának is törekedni kell, tehetségét szüntelenül fejleszteni, öregbíteni, nemesíteni.”

Tisztelt Hölgyeim és Uraim,

Kedves erdélyi tudós barátaim,

Mikó Imre gróf szavaival tisztelettel és szeretettel köszöntöm Önöket az erdélyi magyar tudomány napján, ünnepén. Az Erdély Széchenyijének is méltán nevezett gróf szavai eredendően fiának szólnak, a szellemi hagyatékként neki írt intelmekből származnak. De szólnak mindannyiunkhoz, hiszen mi is, az erdélyi tudományos élet mai résztvevői és támogatói, az Erdélyi Múzeum-Egyesület fő támogatójának szellemi örökösei vagyunk. Az ember, különösen a tudós ember rendeltetése tehát, hogy ápolja, nemesítse, fejlessze és tökéletesítse tudását, hogy tekintetét az életre fordítsa. És minek köszönhető, ha az élet virágzik? A gondos ápolásnak, a felelősségteljes egymáshoz kapcsolódásnak. Az idén immár 20. alkalommal megrendezett Magyar Tudomány Napja Erdélyben nem csupán a tudomány, hanem a kapcsolódás ünnepe is. Annak tanúbizonysága, hogy a magyar tudomány ünnepének idej jelmondatával élve, akkor lehet iránytűnk egy élhető jövőhöz, ha iránytűnk van egymáshoz is. Jól tudta ezt Mikó Imre, mikor az Erdélyi Múzeum-Egylet megalapításakor a pesti akadémia testvéri érzelmeibe ajánlotta. Ez a testvérkapcsolat erősödött meg 2002. november 23-án, amikor az alapítási évfordulón az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Magyar Tudományos Akadémia aláírták az együttműködési szerződést. És ez a kapcsolat válik reményeink szerint még szorosabbá idén, az MTA 194. közgyűlésének keretében a külső tagok fórumán aláírt hároméves megállapodás következtében. Ebben a megállapodásban az együttgondolkodás és a közös cselekvés mellett köteleztük el magunkat. A tudományszervezés, a magyar-magyar regionális kutatási programok, az erdélyi magyar könyvtárgyújtemény és digitális adattár bővítése, valamint az erdélyi magyar tudományosság integrációjának érdekében. Freund Tamás elnök úr gondolataival élve, csak a szellemi közösségre építő, cselekvő együttműködés teremtheti meg a magyar tudományosság igazi egységét. Bennünket nem csupán a tudomány iránti szeretetünk, hanem identitásunk mélyebb rétegei, anyanyelvünk, kultúránk, múltunk is egymáshoz kapcsol. Nem csak a kisebbségi lét mindennapi megpróbáltatásainak nehezékeivel együtt helytálló erdélyi magyar tudományosságnak van vagy lehet szüksége az anyaország tudományos élete felől érkező, például anyagi támogatásra is, hanem nekünk, anyaországi tudósoknak is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves erdélyi tudós barátaim,

Erdély Széchenyije, Mikó Imre gróf kiemelkedően fontosnak tartotta, hogy fiának átadja szellemi-lelki örökségét, hogy megnyissa előtte a kinyílás és a kivirágzás útját. Ennek fényében a tudományos élet idősebb tagjainak is kötelességük teret adni a fiatalabb tudósnemzedéknek, hogy kibontakozhassanak.

Ezt az ügyet már a folyamat legelején szolgálja a Magyar Tudományos Akadémia Alumni programja, amelynek keretében fiatal kutatók keresik fel egykori alma mater-eiket, hogy ott megszólítsák a mai középiskolásokat, és a tudomány szeretetét ébresszék fel bennük. De a fiatalabb tudós-nemzedék tiszteletének és fontosságának jele az is, hogy ma délután a plenáris előadásokat a tudomány legkülönbözőbb területeiről érkező fiatal kutatók tartják majd. A gr. Mikó Imre-émlékplakettek átadásával a civil szféra, Sosztakovics Prelúdiójával pedig a művészet felé is nyitva valóban megfogadjuk Erdély Széchenyijének intelmét: Fordítsd az életre tekintetedet. Ilyen életre figyelő tekintetet és a látottakban való örömet kívánok ma és az elkövetkezendő napokban mindannyiunknak.

Köszönöm szépen a figyelmet.